strany s obsahem správního aktu nižší stolice, učiněný v opravné lhůtě, sám o sobě stačil již k tomu, aby vyšší stolice byla povinna tento akt věcně přezkoumati se všech možných hledisek formálních i meritorních a při tom dohadovati se, co z něho zavdává straně vlastně podnět k nespokojenosti s ním. Ze samého pojmu opravného prostředku vyplývá, že nestačí ještě, aby podání, jímž se vznáší, obsahovalo toliko projev nespokojenosti strany vůbec a vůli, aby jej vyšší stolice přezkoumala, ale že jest třeba, aby podle povahy věci bylo v něm alespoň přibližně naznačeno, čeho se tento projev nespokojenosti týká, resp. po jaké stránce se strana domáhá nápravy napadeného aktu, tak, aby opravná stolice mohla seznati, čeho se strana na ní dožaduje, a aby měla takto aspoň nějaký věcný poklad pro své judikování o opravném prostředku. To jest zajisté minimální požadavek pro obsah opravného prostředku, jenž jest nezbytným pro rozhodovací činnost opravné stolice. Opačné stanovisko vedlo by k tomu, že by odvolací stolice byla nucena rozhodovati, aniž by věděla, čím strana ze správního aktu samého nebo z řízení jemu předcházejícího cítí se ve svém právu nebo právním zájmu dotčena.

V podání z 13. března 1928 omezila se stěžující si pojišťovna toliko na projev, že podává odvolání z rozhodnutí zsp-é v Brně, jež teprve později odůvodní, nenaznačila v něm však dále již ani slovem, v čem a jak cítí se jím ve svém právu dotčena.

Jestliže žal. úřad se zřetelem na tento jen zcela všeobecně znějící projev nespokojenosti st-lky s rozhodnutím I. stolice odmítl je věcně přezkoumati, a jestliže, jak shora bylo již dovozeno, k věcnému obsahu podání st-lčina ze dne 22. února 1929 právem nehleděl, není možno v nař. rozhodnutí shledati vytýkanou nezákonnost.

Č. 12.064.

Akciové společnosti: Dozorčí právo min. vnitra nad akciovými společnostmi se zřetelem k předpisům zák. č. 78/1927 Sb. o stabilisačních bilancích.

(Nález ze dne 7. října 1935 č. 18.625/35.)

Věc: Bratislavská I. sporivá banka, akc. spol. v Bratislavě (adv. Dr. Frant. Krása z Prahy) proti ministerstvu vnitra o zvýšení akciového kapitálu.

Výrok: Nař. rozhodnutí, pokud jím bylo odepřeno zvýšení akciového kapitálu z 5 mil. Kč na 7 mil. 500.000 Kč, se zrušuje pro nezákonnost.

Důvody: Akciová společnost »Bratislavská I. sporivá banka, úč. spol.« se sídlem v Bratislavě žádala podáním z 2. května 1932, 19. září 1932 a 8. listopadu 1932 za povolení ke zvýšení akciového kapitálu z 5,000.000 Kč na 7,500.000 Kč podle zákona o stabilisačních bilancích č. 78/1927 Sb. vydáním 2500 kusů akcií po 1.000 Kč nom. zdarma dosavadním akcionářům, a k dalšímu zvýšení ze 7,500.000 Kč na 10,000.000 Kč vydáním 2500 kusů akcií po 1.000 Kč nom. splacených v hotovosti, jak se na tom usnesla valná hromada akcionářů ze dne 3. dubna 1932.

Žádosti této žal. ministerstvo vnitra nař. rozhodnutím vydaným v dohodě s min. fin. a obch. v základě ustanovení § 6 odst. 2 zák. č. 239/1924 Sb. ve znění čl. XVII zák. č. 54/1932 Sb. a § 3 lit. b) vl. nař. č. 465/1920 Sb. nevyhovělo z těchto důvodů: »Pokud jde o zamýšlené zvýšení akciového kapitálu podle zák. o stabilisačních bilancích č. 78/1927 Sb., východisková bilance ke dni 1. ledna 1929, schválená valnou hromadou akcionářů z 30. března 1930, nevyhovuje tomuto zák. Jak patrno z připojených podání společnosti, byl do stabilisačního přebytku pojat též rozdíl 1,219.000 Kč mezi nabývací hodnotou a t. zv. obecnou hodnotou domu č. . . ., který společnost koupila v dražbě dne 14. října 1927, tudíž již za stabilisované čsl. koruny a po vydání zák. č. 78/1927 Sb. o stabilisačních bilancích, kterýžto zákon podle svého účelu, v důvodové zprávě vytčeného, dovoluje toliko umožniti podnikům, aby bilanční hodnoty převedly na stejnou peněžní hodnotu, t. j. na nynější stabilisované koruny. Bilancovala-li banka tento dům před sestavením stabilisační bilance v ceně nabývací, která byla nižší nežli jeho cena obecná, činila tak jen podle zásad opatrného bilancování, neboť jinak by realisovala zisk, kterého ještě skutečně nedocílila a který není nikterak jistý. Námitka stížnosti, uplatňovaná v dodatečném podání z 19. září 1932, že východisková bilance je pravoplatná, protože finanční správa nepoužila svého práva podle § 22 odst. 4 zák. o stabilisačních bilancích ve lhůtě tam uvedené, nemá podkladu, protože se tento předpis vztahuje pouze na posuzování stabilisační bilance finančními úřady s hlediska fiskálního a jedině co do přiměřenosti ocenění ve smyslu § 2 tohoto zák., nikoli však na výkon dozorčího práva státní správy podle § 15 tohoto zák. Vyloučením vpředu uvedeného přírůstku 1,219.000 Kč ze stabilisačního přebytku 3,559.000 Kč sníží se tento přebytek na 2,340.000 Kč a nestačí potom na zvýšení akciového kapitálu o 2,500.000 Kč. Další zamýšlené zvýšení akciového kapitálu ze 7,500.000 Kč na 10,000.000 Kč nelze v nynější době hospodářské tísně povoliti ze zásadních důvodů.«

Stížnost napadá toto rozhodnutí jen co do prvé části, pokud jím bylo odepřeno povolení ke zvýšení akciového kapitálu z 5,000.000 Kč na 7,500.000 Kč podle cit zák. o stabilisačních bilancích, a proto se také nss stížností tou mohl jen v tomto směru zabývati.

V prvé řadě přichází v úvahu námitka, uplatněná již během řízení, že žal. min. nebylo vůbec oprávněno východiskovou bilanci stěžující si společnosti přezkoumávati, poněvadž bilance ta se stala i vůči min. vnitra pravoplatnou, když finanční správa nepoužila do uplynutí preklusivní lhůty 1 roku práva, daného jí v § 22 odst. 4 cit. zák. Proti shora uvedenému odůvodnění, o něž žal. úřad zamítnutí této námitky opřel, namítá stížnost jednak, že i min. fin. je dozorčím úřadem nad akc. společnostmi, o nichž mluví § 15 cit. zák., a jestliže projitím lhůty stanovené v § 22 odst. 4 téhož zák. vešla nově usnesená východisková bilance proti němu v právní moc, musí totéž platiti o ostatních úřadech dozorčích, zejména tedy o min. vnitra. Ostatně není prý myslitelno, aby východisková bilance mohla proti některým úřadům a soudům býti pravoplatná a vůči jiným ne, to by prý odporovalo základní zásadě cit. zák., jímž má býti dosaženo stabilisace bilancí.

Námitka tato není důvodná. Předem dlužno zdůrazniti, že finančními úřady v § 22 odst. 4 cit. zák. nejsou vůbec míněny úřady dozorčí, zejména ne min. fin., nýbrž finanční úřady ukládající daně. To je patrno jednak z nadpisu IV. oddílu zák., v němž je cit. § 22 zařaděn, »Ustanovení daňová a poplatková«, a také ze spjetí »finanční úřad a odhadní komise«. Již proto nelze v tomto ustanovení spatřovati nějaké omezení dozorčího práva, propůjčeného min. vnitra, fin. a jiným úřadům nad akciovými společnostmi, jak je upraveno v § 6 odst. 2 zák. č. 239/1924 Sb. ve znění čl. XVII zák. č. 54/1932 Sb. a v § 3 lit. b) vl. nař. č. 465/1920 Sb. Také je právo, dané v § 22 odst. 4 zák. č. 78/1927 Sb. omezeno jen na jedinou otázku, t. j. zkoumání, zda hodnota vykázaná ve východiskové bilanci odpovídá ocenění podle § 2, a nemohly by proto úřady tam jmenované tuto bilanci vůbec pozastaviti snad proto, že předmět, o nějž jde, neměl býti vůbec nově oceňován. Nad to je dozorčí právo nad akc. společnostmi, upravené zásadně ve shora cit. normách, pro obor zák. č. 78/1927 Sb. zvlášť vymezeno v jeho § 15, kde o nějakém časovém omezení tohoto práva není ani zmínky. Že pak nemůže tu dojíti k oněm nesrovnalostem, jichž se stížnost obává, je patrno z toho, že pravomoc dozorčích úřadů podle § 15 a finančních úřadů podle § 22 odst. 4 je v zákoně tomto přesně vymezena v poslední větě § 15, kde ze zkoumání dozorčího úřadu je vyňata právě přiměřenost nového ocenění podle § 2, jejíž pozastavení je v § 22 odst. 4 vyhrazeno právě finančním úřadům a odhadním komisím (sr. i k § 15 vl. nař. č. 27/1928 Sb.).

Naproti tomu slušelo dáti stížnosti plně za pravdu ve věci samé. Skutečně není v celém zák. č. 78/1927 Sb. ani slova o tom, že by nové ocenění předmětů tam vzpomenutých ve východiskové bilanci smělo býti provedeno jedině tenkráte, byly-li v dosavadní bilanci oceněny podle nějaké dnes již nesprávné hodnoty koruny z doby dřívější. Jak žal. úřad ve svém odvodním spisu vysvětluje, přejal své odůvodnění z účelu vydání zák. o stabilisačních bilancích, vytýčeného v parlamentních materiáliích k vydání cit. zák., zejména v důvodové zprávě k vl. návrhu zák. toho (posl. sněm. 1926, II. vol. období, 2. zasedání, tisk 559, 4. zasedání, tisk 1002; senát II. vol. období, 4. zasedání, tisk 405 a 413; jakož i těsnopisecká zpráva o 84. schůzi senátu Národního shromáždění ze 14. června 1927, str. 632—712). Leč podle ustálené judikatury nss-u (srov. na př. Boh. A 2571/23) mohou sice tyto parlamentní materiálie býti cennou pomůckou při výkladu ustanovení, jež v zákoně obsažena jsou, nelze však z nich ustanovení ta doplňovati nebo dávati jim smysl jiný, než jaký se z nich samých podává. Ostatně dlužno poznamenati, že i podle těchto materiálií samých (srov. tisk 559, str. 17, bod 3) je jedním z hlavních účelů zák. odstraniti — v nynějším stavu bilancí ležící — příčinu zdaňování a event. vyplácení zdánlivých zisků, resultujících z příliš nízkého ocenění bilančních hodnot. Důvod tento však dopadá na příliš nízké ocenění stejně tak, kde má základ v kursovní hodnotě koruny, podle níž bylo ocenění provedeno, jako tam, kde důvod tohoto nízkého ocenění je jiný.

Poněvadž je tedy nař. rozhodnutí v části vyznačené shora založeno na mylném výkladu zákona, slušelo je v této části zrušiti.